Grocholice

Przez tą miejscowość przechodzi czerwony szlak rowerowy z i do Opatowa o długości 28 km, m.in. przez Małoszyce, Obręczną, Ruszków, Zochcin, oraz zielony szlak rowerowy im. Witolda Gombrowicza, który stanowi pętlę o długości 162 km. Na szlaku znalazło się wiele miejsc i miejscowości województwa świętokrzyskiego związanych z życiem i dziejami rodziny znanego polskiego pisarza, w tym: Małoszyce, Bodzechów, Denków, Ostrowiec Św., Doły Biskupie, Brody, Sarnówek, Bałtów, Tarłów, Czyżów Szlachecki, Wojciechowice, Ćmielów, Grocholice, Małoszyce. Przez miejscowość Grocholice przechodzi także szlak turystyczny „Śladami Witolda Gombrowicza" prowadzący od skrzyżowania drogi krajowej nr 9 w Jacentowie przez Obręczną, Wszechświęte do Małoszyc o długości 8 km i w całości szlak ten przebiega w obrębie gminy Sadowie. Przez Grocholice przechodzi również rowerowy szlak „Architektury obronnej" z Końskich do Kielc o długości 500 km, który w całości przebiega w obrębie województwa świętokrzyskiego.

Nazwa Grocholice pochodzi od podstawy nazwiska Groch, w staropolskiej wersji skróconej od imienia Grodzisław, które było znane już w dawnych dokumentach z 1233 roku. Od tej podstawy Groch w dalekiej przeszłości powstało wiele nazwisk i miejscowości, tak jak między innymi Grocholice, koło Opatowa.

Wieś Grocholice ma średniowieczny rodowód. Wymieniona jest w 1191 roku jako uposażenie kościoła Najświętszej Marii Panny w Sandomierzu. Na jej terenie powstała z czasem wies Wszechświęte.

Pierwotny kościół w tej miejscowości datowany był na 1326 rok. Wieś Grocholice ma kościół p.w. Wszystkich Świętych z 1462 roku murowany, który został ufundowany przez Jakóba i Andrzeja Grocholskich, będących ówczesnymi dziedzicami Grocholic. Kościół w Grocholicach (dziś znajduje się w oddzielnej wsi Wszechświęte) zachował się w pierwotnej postaci, w stylu ostrołukowym. Tylko kruchta została przebudowana w 1783 roku. W zakrystii mieści się tablica erekcyjna z napisem, a grobowy pomnik założycieli kościoła w zewnętrznej ścianie od strony południowej. Ołtarze pochodzą z XVIII wieku. Stalle w prezbiterium i chrzcielnica pochodzą z 1777 roku. W 1882 roku kościół spłonął, został odbudowany i konsekrowany ponownie w 1892 roku. Obok świątyni usytuowana jest dzwonnica z 1816 roku, ufundowana przez Jacka Małachowskiego. Jest też stary cmentarz z nagrobkami z XIX wieku.

W dawnych źródłach Grocholice i Wszechświęte występują jako jedna wieś.

Dawne źródła podają, że Grocholice i Wszechświęte w dziewiętnastym wieku były wsią kościelną i folwarczną, leżącą nad rzeką Obręczanką w gminie Sadowie. W 1827 roku w Grocholicach było 15 domów drewnianych i 125 mieszkańców. W 1881 roku stało tu 29 domów, w których mieszkało 217 osób. W tym czasie w Grocholicach było 376 mórg ziemi dworskiej (1 morga, dawna jednostka miary odpowiadająca ok. 0,55 ha) i 387 mórg ziemi włościańskiej, czyli chłopskiej. Cała parafia Grocholice-Wszechświęte liczyła wówczas 1166 dusz. Według danych z 2004 roku Grocholice liczą 156 mieszkańców. Ogólna powierzchnia użytków rolnych wynosi 221 hektarów, oraz działa tu 29 gospodarstw rolnych.
Właścicielami Grocholic od 1412 roku do końca XVII wieku byli: Grzegorz, Marcin, Jakób i Andrzej Grocholscy, Bernard Długosz, także m.in. Piotr, Jakób Szydłowiecki, Chocimowscy, Pozowscy, w tym Marian, Zborowscy m.in. Piotr, Gawrońscy, Tarnowscy, w tym Stanisław, książęta Osogscy i inne rody szlacheckie. Dziesięcina z Grocholic-Wszechświętych miała wtedy wartość 10 marek.
Z Grocholicami związany był sławny pisarz, prozaik Witold Gombrowicz. Tak oto wspomina ją m.in. w powieści „Pornografia” „… wieś Grocholice, po lewej stronie rzeczka, a po prawej rzadkie jeszcze chałupy i płoty, kura i gęś, koryto i bajoro, pies, chłop lub baba odświętna, ścieżką krocząca do kościoła… spokój i senność naszej wsi. …”. Ze wzniesień otaczających Grocholice rozciągają się wciąż te same widoki, które widział również Gombrowicz – „… Wjechaliśmy na górę i pojawił się niezmienny widok na ziemię zaokrągloną wzgórzami i wzdętą swym nieruchomym falowaniem w skośnym świetle, które kłębiło się tu i ówdzie pod obłokami. … Zjechaliśmy ze wzgórka w wąwóz grocholicki. …”
Do niedawna w Grocholicach działała Szkoła Podstawowa, która mieściła się w budynku piętrowym, powstałym z dworskiego budynku gospodarczego Gombrowiczów z Małoszyc. W przeszłości była tam ośmioklasowa Szkoła Podstawowa. W ostatnim okresie jej funkcjonowania, prowadzona była na ogólnych zasadach szkoły publicznej przez Stowarzyszenie „Promyk Oświaty” a nauczanie prowadzone było w trzech klasach. Jednakże, z powodu braku dostatecznej liczby uczniów oraz pieniędzy szkołę rozwiązano.
W budynku dawnej szkoły działał do niedawna Dom dla Matek z Dziećmi imienia ks. Marcina Popiela, który związany był z Fundacją „Wspólnota Chleb Życia.”